

A LES VICTIMES
DEL BASAR DE LA CARITAT

ELEGIA DEDICADA A MOS CARITATIUS AMICS DE FRANÇA

In igne probatur aurum.
Ecc., II, 5

La Caritat de tota virtut es la regina,
puix estimar al proxim es estimar a Déu;
sa flama es de les flames del món la més divina,
més es son trono l'ara sagnosa de la Creu.

Com ella està arborada del Golgota en la serra
i els homes no hi arriben a coronar son front;
les flors de sa corona no s cullen en la terra:
los jardins ont floreixen de l'estrellada són.

Com filla de l'Altíssim es bona pagadora,
més paga ab infortunis i penes i torments,
cremant en holocauste l'amant que més l'adora
ab el mateix incendi que abraça sos presents.

Així féu ab vosaltres! Per dur socors als pobres,
de Caritat sedentes, obríreu un Basar,
obríreu un angelic mercat de bones obres,
que als indigents faria de goig llagimejar.

Ab or i argent compràreu llur pa de cada dia,
ab vostres fines robes donareu-los abric;
els collars oferíreu, brillants i pedreria
per ells i la vostra ànima, que es un tresor més ric.

De vostre cor quan queia més pura vostra oferta,
quan més lluentjava l'almoïna de joiells,
per fer més meritoria vostra oblació i complerta,
damunt la mateixa ara vos sacrifica ab ells.

L'humil treballadora cau junta ab la princesa,
i entre orfanets la filla de Sant Vicents de Pol;
allí filles i mares plegades la mort besa
perquè facin plegades vers Déu un mateix vol.

Quanta gentil poncella morí en el sacrifici,
foguera de la santa Poncella d'Orleans!
Tal volta ella us mostrava lo cel desde l suplici
per entre l torb horrible de flames devorants!

Tal volta com un angel vetllà vostra agonia,
lo foc a l'abrigar-vos ab son sudari immens!
La vostra voladuria tal volta presidia,
com boira a l'eivar-vos del més flairós incens!

Del gran braser, com fenix, n'ha de brotar un temple
que al front com una estrella durà la Caritat:
en sa divina catedra predicarà l'exemple
d'amor que ls rics al pobre i el pobre als rics han dat.

Desde l cloquer altivol la veu de les campanes
ne parlarà a les altres campanes de París,
i escamparà nous himnes de pau per monts i planes,
que acostaran la França i el món al Paradís.

Davant l'altar, de Nostre Senyor a la presència,
se donaran les classes l'abraç de germanor,
i en l'ara-tomba ont desa lo Maig tanta innocència,
en primavera eterna reflorirà l'amor!

L'amor que al bé del proxim vos duia, oh nobles dames,
ell fou el victimari terrible e imprevist.
De Caritat ardentes, moríreu en les flames,
més fou l'incendiari l'amor de Jesucrist.

Ell l'encengué, ha vint segles, de Caritat la pira
del foc ab una onada de que son pit es forn;
qui sia d'eix incendi sagrat una guspira,
de sa corona eterna serà joiell un jorn!

Oh víctimes, oh martirs d'aqueix immens Calvari,
Aquell vos l'ha endolcida la vostra mort crudel,
Aquell vos té en els braços que al món baixà a cercar-li
la palma del martiri que no trobava al cell!

13 Maig 1897

LES DUES FLORS

I

Mireu-li torce l coll
a la gentil floreta,
el tronc esgrogueit,
les fulles cap a terra.
Doneu-li una regor,
ompliu d'aigua l seu beire,
i tornarà a obrir l'ull
i aixecarà la testa.

II

A aqueix pobre que s mor
de set i gana,
deu-li un bocí de pa,
deu-li un vas d'aigua.
Si no es ell una flor,
es de més valua:
es una flor per Déu
aquí plantada,
que un jorn ha de granar
dalt en la patria.

LES ORFANES

Totes duguetes sen van al fossar,
les pobres germanes:
hi van a veure son pare que hi dorm,
son pare i sa mare.

Sen van a dir-los que en terra hi estan
com dues ovelles
totes voltades de llops famolencs,
lleons i panteres.

Sen va a dir-los si ls volen fer lloc
dins la sepultura,
i allí s'estan desde punta de sol,
i truca que truca.

Sos pares, ai! desde l'alba a la nit
no tornen resposta:
— Ai! No ns hi volen, — exclamen plorant, —
al llit de la tomba! —

Les dues orfes s'entornen plorant
a llagrima viva.

L'una moria al tombar de la nit,
l'altra al rompre l dia.

Totes duguetes volaren al cel
les pobres germanes:
allí trobaren, no pas al fossar,
son pare i sa mare.

Los qui anyorau algun ser benvolgut
no aneu a la fossa:
trucau al cel, ont reviuem els morts
que l fossar devora.

SANT GREGORI

Bé n'es de caritatiu
Sant Gregori papa:
cada dia que l sol surt
té dotze pobres a taula,
dotze pobres pelegrins
de valona empexinada.
Los més vells i pobriçons
més a propet sels posava:
menjar los dóna en son plat,
els dóna beure en sa taça.

Beneint la taula un jorn
tretze pobres hi ovirava,
lo qui fa tretze l front té
circundat de clariana.
Qui serà? Qui no serà?
Ningú l'ha vist com entrava:
té l'habit de pelegrí,
de quelcom més fa la cara.

Sant Gregori l'escomet:
— I qui sou vos, — li demana, —

pelegrí, bon pelegrí,
qui no sou persona nada?
— Doncs jo só un angel del cel, —
somrient contesta l'hoste; —
avui m'ha enviat a vós
Jesucrist redemptor nostre,
per veure ab mos ulls
com cuidau sos pobres.
De Déu a vós vaig i vinc,
vaig i vinc a totes hores:
ne baixo ab benediccions,
hi pujo vostres almoines.

LA LLETJA

Una vegada era un rei
que n tenia dues filles,
de cara lletja la gran,
la petitona bonica.
A la petita a milers
els pretensors li sortien,
més ai! a la gran ni un,
i això que sels mereixia,
puix era hermosa de cor
com l'altra ho era de vista.

La lletja s queixa al bon rei
plorant a llagrima viva.
— No ploris, — ell li respon, —
no ploris, no, filla mia:
qui a ta germana pendrà
tindrà una esposa bonica,
més aquell qui s casi ab tu
se casarà ab la pubilla:
mon realme serà teu:
demà seras la regina.

El rei es Nostre Senyor,
i aqueixa filla vistosa
es la vida d'aquest món
que a l'home il·lús enamora,
donant-li vint-i-un pler
i sepultant-lo a la fossa.

La lletja filla del rei
es la pobresa apostolica:
qui ab aqueixa s casarà
hereu serà de la gloria,
que no en va Jesús ha dit:
Benaventurats els pobres.

AMOR MATERN

La torrentada ja arriba,
la torrentada es aquí,
arrasant tot lo que troba,
pagesies i jardins,
capbussant homens i cases,
capdellant cambres i nius.
Els udols de la tempesta
fan més horrible la nit:
cada llar es un sepulcre,
la ciutat un cementir.

Davant de la rierada
va l'estol dels fugitius,
empenyent-se ls uns als altres
per no deixar-se assolir.
Tres passes davant de l'ona
corre una mare ab sos nins,
aucells tendres que aletegen
en la boca d'un mastí.
Ella es vella i va feixuga,
ells lleugers com un sospir;
la pobra mare ensopega

i l'agafa l remolí.
Tot perdent-se entre l'escuma,
sols se recorda dels fills,
i, veient que an ella s giren,
— Fugiu, — els crida, — fugiu:
donau-me l plaer de viure,
ara que vaig a morir.

A UN ORFANET

Quomodo si cui mater blandiatur
ita ego consolabor vos.

ISAIES, 66, 13

Ego sum resurrectio et vita.

JOAN, 11, 25

Plora, plora: les llagrimes que t cauen
són llagrimes del cor,
i als orfanets les llagrimes escauen
com perles a la flor.

Ab les que ploren tristes les estrelles
la prada s'embelleix,
se n'enjoien les roses i roselles,
el liri sen guarneix.

Aprés que l bosc una ruixada arrosa,
son tint es més suau,
la vesta de la terra es més verdosa,
el firmament més blau.

Al perlejar la pluja sobre un arbre
lo torna esmeragdi;
altar que renta cada punt son marbre,
nos sembla més diví.

Poncella que s'abeura de rosada
floreix més aviat:
aixís farà si a sa regor se bada
ton cor immaculat.

Més, que tristes les hores se t'esfloreu
com roses sobre l front!
— Mare! — criden tos llavis que s'anyoren,
més ella no respon.

— Mare! — tornes cridar. — Mare estimada! —
Més ella ja no hi es:
aqueixa escala que al matí ha baixada
no pujarà mai més.

Més altra n'ha pujada de més bella,
del cel l'escala d'or.
Puja-la tu, puja-la tu: al cim d'ella
t'espera l bés de l'eternal amor.

8 Janer 1882

LES TRES GERMANES

I

De la terra en el bell fons,
en vall ubaga i pregona,
està son fill adormit
damunt mateix de sa tomba.
Des que s'obriren sos ulls,
sempre estan plora que plora,
puix no veu d'ont ve ni ont va,
i com un cego se troba
perdut en un gran desert
que a tots els passants devora.
Crida a son pare i son Déu:
en la terra seria orfe?

II

No es orfe en la terra, no,
que algú desde el cel l'aguaita:
es son pare i criador,
el Déu etern i immutable.

Sentint plorar a son fill,
s'aboca al balcó de l'alba,
i, al veure-l sol i perdut,
li n'envia tres germanes,
Fe, Esperança i Caritat,
que li faran de companyes.

III

Ja li surten totes tres,
ja li surten com estrelles,
com estrelles celestials,
amoroses i serenes.
La Fe li bada los ulls
a les divines belleses,
mostrant-li al cel un repòs
pels afadics de la terra.
L'Esperança per volar-hi
ses pures ales li deixa,
que pugen amunt amunt
sobre les altes esferes.
Més a les portes del cel
les dues se fan enrera,
i entra ab ell la Caritat
com si fos a casa seva,
i acompanya l viador
a la divina presència.

JOB

I

En un dia perdé Job
sos camells i ses bouades,
ses ovelles a milers
i les parets de sa casa,
que xafaren a sos fills
en sa horrible eslleivissada.

II

El més ric fou d'Orient,
el més pobriçol es ara:
totes les coses perdé,
sinó a Déu, qui les hi ha dades,
i qui té a Déu ho té tot
en esta vida i en l'altra.

SANTS